

Додаток 5

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО

31 вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Командоутворення

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини»

спеціалізація _____

вид дисципліни за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022/ 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу "30" серпня 2022 року, протокол №1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: канд. юрид. наук, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Олена Доценко

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від "26" серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Людмила НОВІКОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Свгенія СОЛОВИХ

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від "29" серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Командоутворення» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Міжнародні відносини» та «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

Для ОПП «Міжнародні відносини»	Для ОПП «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»
- формування у здобувачів базових знань, а також практичних умінь та навичок використання основних категорій командоутворення з метою підготовки фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньої політики держав, дипломатії, міжнародного права, міжнародного співробітництва що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування теорій та методів дослідження міжнародних відносин.	- формування у здобувачів базових знань, а також практичних умінь та навичок використання основних категорій командоутворення з метою підготовки фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, міжнародної інформаційної діяльності та міжнародних комунікацій, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачають застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування наступних загальних компетентностей:

Для ОПП «Міжнародні відносини»	Для ОПП «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»
ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.	ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК14. Здатність працювати в команді.	ЗК14. Здатність працювати в команді.

1.3. Кількість кредитів: 3

1.4. Загальна кількість годин: 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання

Рік підготовки	
3-й	-
Семестр	
5-й	-
Лекції	
16 год.	-
Семінарські заняття	
32 год.	-
Лабораторні заняття	
- год.	-
Самостійна робота	
42 год.	-
у тому числі індивідуальні завдання	
-	-

1.6. Заплановані результати навчання:

Для ОПП «Міжнародні відносини»	Для ОПП «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»
PH26. Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу.	PH27. Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу та безпечні умови праці.
PH27. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.	PH28. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні положення міжнародного інформаційного права

Тема 1. Командоутворення: поняття, історія становлення, концепції

- поняття та складові командоутворення;
- історія становлення концепції командоутворення;
- ключові експерименти та теорії, які сприяли становленню концепції тимблдингу;
- основні інструменти командоутворення;
- класифікація завдань, які вирішує командоутворення;
- типи тимблдингових заходів в Україні та світі.

Тема 2. Команда: характеристика, стадії розвитку, рольова структура

- поняття команди;
- стадії (етапи) розвитку (формування) команди;
- моделі ефективності команди;
- рольова структура команди;
- робота команди у дистанційних умовах.

Тема 3. Лідерство в командоутворенні

- природа лідерства та його складники;
- основні теорії лідерства;
- розвиток лідерства;
- стилі лідерства;
- характерні відмінності керівника і лідера;
- життєвий цикл команди та стратегії діяльності лідера на його стадіях;
- типові невдачі та помилки лідерів;
- складові структури особистості лідера.

Тема 4. Комунікації в команді: процедури аналізу проблем та прийняття управлінських

рішень

- комунікації в команді: сутність та поняття;
- людський фактор в процесі прийняття рішень;
- особливості стилів прийняття управлінських рішень.

Тема 5. Управління конфліктами в процесі командування

- поняття конфлікту та його функції;
- джерела виникнення конфліктів;
- типи конфліктів;
- основні етапи виникнення і розвитку конфліктів, шляхи їх подолання;
- специфіка управлінського конфлікту;
- види конфлікту в сфері «організаційного імперативу».

Тема 6. Психологічний тренінг та коучинг у практиці команди

- коучинг: сутність та історичні аспекти виникнення;
- відмінні риси коучингу від інших видів надання допомоги особистості;
- принципи та інструменти коучингу;
- види коучингу;
- професійні стандарти коучингу.

Тема 7. Корпоративна культура і мотивація: зв'язок з командуванням

- зміст поняття «корпоративна культура»;
- функції корпоративної культури;
- основні компоненти корпоративної культури;
- види корпоративних культур організації відповідно до методики OSAI;
- поняття та етапи мотивації;
- складові мотивації роботи команди;
- заходи з підвищення мотивації роботи.

Тема 8. Моніторинг ефективності команди

- показники успішності команди;
- моніторинг особистої ефективності кожного члена команди;
- внутрішній моніторинг ефективності команди.

Тема 9. Фактори результативності командної роботи на відстані

- ключові компетентності для команди, що працює на відстані;
- основні правила облаштування робочого місця вдома;
- ефективний особистий тайм-менеджмент;
- поєднання роботи і відпочинку;
- як уникнути професійного вигорання.

Тема 10. Методика проведення тренінгу «Створення команди»

- мета тренінгу;
- організація тренінгового заняття;
- методологічні підстави тренінгу;
- структура тренінгового дня;
- правила учасників тренінгу;
- вправи для знайомства та розминки;
- основні вправи тренінгу;
- вправи для завершення тренінгу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.		л	с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальна частина												
Тема 1. Командоутворення: поняття, історія становлення, концепції		2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Команда: характеристика, стадії розвитку, рольова структура		2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Лідерство в командоутворенні		2	6	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Комунікації в команді: процедури аналізу проблем та прийняття управлінських рішень		2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Разом за Розділом 1		8	16	-	-	18	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Управління конфліктами в процесі командоутворення		1	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Психологічний тренінг та коучинг у практиці команди		1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Корпоративна культура і мотивація: зв'язок з командоутворенням		2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Моніторинг ефективності команди		1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Фактори результативності командної роботи на відстані		2	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Методика проведення тренінгу «Створення команди»		1	4	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Разом за Розділом 2		8	16	-	-	24	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	16	32	-	-	42	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Командоутворення: поняття, історія становлення, концепції	4
2	Тема 2. Команда: характеристика, стадії розвитку, рольова структура	4
3	Тема 3. Лідерство в командоутворенні	6
4	Тема 4. Комунікації в команді: процедури аналізу проблем та прийняття управлінських рішень	2
5	Тема 5. Управління конфліктами в процесі командоутворення	2
6	Тема 6. Психологічний тренінг та коучинг у практиці команди	2
7	Тема 7. Корпоративна культура і мотивація: зв'язок з командоутворенням	4
8	Тема 8. Моніторинг ефективності команди	2
9	Тема 9. Фактори результативності командної роботи на відстані	2
10	Тема 10. Методика проведення тренінгу «Створення команди»	4
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Командоутворення: поняття, історія становлення, концепції</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Ознайомитися з лекційним матеріалом, рекомендованою літературою та інформаційними ресурсами за темою (Дистанційний курс «Командоутворення» (2 курс) https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795, Тема 1) та підготуватися до усного опитування та навчальної дискусії за навчальними питаннями семінарського заняття.</p>	2
2	<p>Тема 2. Команда: характеристика, стадії розвитку, рольова структура</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Ознайомитися з лекційним матеріалом, рекомендованою літературою та інформаційними ресурсами за темою (Дистанційний курс «Командоутворення» (2 курс) https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795, Тема 2) та підготуватися до усного опитування та навчальної дискусії за навчальними питаннями семінарського заняття.</p>	2
3	<p>Тема 3. Лідерство в командоутворенні</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Ознайомитися з лекційним матеріалом, рекомендованою літературою та інформаційними ресурсами за темою (Дистанційний курс «Командоутворення» (2 курс) https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795, Тема 3) та підготуватися до усного опитування та навчальної дискусії за навчальними питаннями семінарського заняття.</p> <p>2. Підготувати дослідницький проект на одну з наступних тем (на вибір) та підготуватися до його захисту на семінарському (практичному) занятті: 1) Концепція випадкового (ситуативного) лідерства; 2) Типи лідерів; 3) Модель «Основи ефективного</p>	8

	<p>лідерства»; 4) Концепція харизматичного лідерства; 5) Складові структури особистості лідера; 6) Концепція емоційного лідерства; 7) Фактори успішного лідерства; 8) Стили лідерства.</p> <p>3. Підготувати дослідницький проєкт на тему «Світові лідери та їх ролі в процесі командоутворення» (лідера обрати самостійно) та підготуватися до його захисту на семінарському занятті.</p> <p>4. Виконати творче завдання (підготувати есе) на тему: «Який я лідер?», використовуючи теоритичні матеріали лекцій (де є типи лідерства, стилі, риси лідера, фактори ефективності, помилки тощо) та результати тестів з лідерства, та підготуватися до його захисту.</p>	
4	<p>Тема 4. Комунікації в команді: процедури аналізу проблем та прийняття управлінських рішень</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Ознайомитися з лекційним матеріалом, рекомендованою літературою та інформаційними ресурсами за темою (Дистанційний курс «Командоутворення» (2 курс) https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795, Тема 4) та підготуватися до усного опитування та навчальної дискусії за навчальними питаннями семінарського заняття та тестування.</p> <p>2. Виконати творче завдання (командна робота) та підготуватися до його презентації (складання плану заходів роботи команди за двома варіантами ситуаційних завдань на вибір).</p>	6
5	<p>Тема 5. Управління конфліктами в процесі командоутворення</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Ознайомитися з лекційним матеріалом, рекомендованою літературою та інформаційними ресурсами за темою (Дистанційний курс «Командоутворення» (2 курс) https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795, Тема 5) та підготуватися до усного опитування та навчальної дискусії за навчальними питаннями семінарського заняття.</p> <p>2. Проаналізувати та розв'язати кейс.</p> <p>У відділі з розроблення комп'ютерних програм великої компанії «Логіка» працює 30 співробітників. Колектив досить згуртований і дружний. Начальник відділу В. І. Шевченко проявив себе вмілим керівником і користується заслуженою повагою у більшості співробітників. На початку року правління компанії ухвалює рішення про переведення В. І. Шевченка на іншу, більш високу посаду. У колективі відділу є неформальний лідер – І. Д. Петренко, якого багато співробітників, враховуючи колишнього керівника відділу, пророкують на посаду нового начальника. Крім того, у відділі є ще кілька висококваліфікованих фахівців, чий досвід і професіоналізм дозволяють їм претендувати на провідне місце. Однак правління компанії ухвалює абсолютно несподіване для колективу відділу рішення: новим керівником призначають людину «з боку», яка ніколи раніше не працювала в компанії. Спочатку співробітники відділу були дуже здивовані, оскільки ніхто не очікував такого повороту подій, і на цій посаді вже бачили одного «зі своїх». Поступово здивування змінюється на обурення, причому особливо сильно обурюються ті, хто ймовірно міг зайняти це місце. Новий начальник Ю. Е. Синенко – фахівець високого класу, але у зв'язку з тим, що в цій організації він раніше не працював, їх тонкощів у специфіці роботи відділу</p>	4

	<p>просто не знає. З його появою в колективі назріває конфлікт. Багато співробітників незадоволені його призначенням, деякі зовсім не хочуть бачити «варяга» своїм керівником. На одній із нарад у відділі між Ю. Е. Синенко та І. Д. Петренко виникла суперечка про якість виконуваної роботи. І. Д. Петренко наполягав на тому, щоб прислухалися до його думки, оскільки він давно працює у відділі та вважає себе цілком компетентним у цьому питанні. На це Ю. Е. Синенко відповів у тому сенсі, що питання, яке зачіпає багатьох співробітників, не може вирішувати одна людина, навіть якщо вона дуже досвідчений фахівець. Після такої наради І. Д. Петренко вважав себе ображеним і звернувся до керівництва компанії з проханням про переведення його в інший відділ. За ним ще 7 чоловік пишуть подібні заяви керівництву. У колективі розгорається відкритий конфлікт. Подальша нормальна робота відділу стає неможливою.</p> <p><i>Питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Визначте причину ситуації.</i> 2. <i>Виявіть, наскільки раціонально діяли керівники організації в цій ситуації і запропонуйте свій варіант виходу з неї.</i> 	
6	<p>Тема 6. Психологічний тренінг та коучинг у практиці команди</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися з лекційним матеріалом, рекомендованою літературою та інформаційними ресурсами за темою (Дистанційний курс «Командоутворення» (2 курс) https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795, Тема 6) та підготуватися до усного опитування та навчальної дискусії за навчальними питаннями семінарського заняття. 2. Підготувати дослідницький проєкт на тему «Інструменти коучингу в командоутворенні» (конкретні інструменти обрати самостійно) та підготуватися до його захисту на семінарському занятті. 	2
7	<p>Тема 7. Корпоративна культура і мотивація: зв'язок з командоутворенням</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися з лекційним матеріалом, рекомендованою літературою та інформаційними ресурсами за темою (Дистанційний курс «Командоутворення» (2 курс) https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795, Тема 7) та підготуватися до усного опитування та навчальної дискусії за навчальними питаннями семінарського заняття. 2. Підготувати дослідницький проєкт на тему «Складові елементи корпоративної культури [конкретної провідної компанії світу]» (обрати самостійно) та підготуватися до його захисту на семінарському занятті. 3. Підготувати аналітичний огляд (відповідно до типів корпоративної культури за методикою OCAI навести приклади реальних провідних компаній, які дотримуються цих типів, та обґрунтувати свою відповідь). 	6
8	<p>Тема 8. Моніторинг ефективності команди</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися з лекційним матеріалом, рекомендованою літературою та інформаційними ресурсами за темою (Дистанційний курс «Командоутворення» (2 курс) 	2

	https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795 , Тема 8) та підготуватися до усного опитування та навчальної дискусії за навчальними питаннями семінарського заняття.	
9	Тема 9. Фактори результативності командної роботи на відстані Завдання: 1. Ознайомитися з лекційним матеріалом, рекомендованою літературою та інформаційними ресурсами за темою (Дистанційний курс «Командоутворення» (2 курс) https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795 , Тема 9) та підготуватися до усного опитування та навчальної дискусії за навчальними питаннями семінарського заняття та тестування.	3
10	Тема 10. Методика проведення тренінгу «Створення команди» Завдання: 1. Ознайомитися з лекційним матеріалом, рекомендованою літературою та інформаційними ресурсами за темою (Дистанційний курс «Командоутворення» (2 курс) https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795 , Тема 10) та підготуватися до усного опитування та навчальної дискусії за навчальними питаннями семінарського заняття. 2. Підготувати дослідницький проект на одну з наступних тем (на вибір) та підготуватися до його захисту на семінарському (практичному) занятті: 1) Вправи командоутворення для знайомства та розминки; 2) Вправи командоутворення для основної частини тренінгу; 3) Вправи командоутворення для завершення тренінгу.	7
	Разом	42

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Командоутворення»

Шифр РН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
Для ОПП «Міжнародні відносини»			
РН26.	Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу.	Лекція-візуалізація; лекція-діалог;	Оцінювання усних відповідей
РН27.	Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.	усне опитування та навчальна дискусія за питаннями семінарського заняття; аналіз та	здобувачів та виступів під час навчальної дискусії за питаннями семінарського

		розв'язання кейсу; аналітичний огляд; виконання та захист дослідницького проекту; виконання та захист творчого завдання (у тому числі й командна робота).	заняття; тестування; оцінювання аналізу та розв'язання кейсу; оцінювання аналітичного огляду; оцінювання виконання та захисту дослідницького проекту; виконання та захист творчого завдання (у тому числі командної роботи); підсумковий контроль (тестування).
Для ОПІ «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»			
PH27.	Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу та безпечні умови праці.	Лекція-візуалізація; лекція-діалог; усне опитування та навчальна дискусія за питаннями семінарського заняття; аналіз та розв'язання кейсу; аналітичний огляд; виконання та захист дослідницького проекту; виконання та захист творчого завдання (у тому числі й командна робота).	Оцінювання усних відповідей здобувачів та виступів під час навчальної дискусії за питаннями семінарського заняття; тестування; оцінювання аналізу та розв'язання кейсу; оцінювання аналітичного огляду; оцінювання виконання та захисту дослідницького проекту; виконання та захист творчого завдання (у тому числі командної роботи); підсумковий контроль (тестування).
PH28.	Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.		

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

– проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

– участь у фундаментальних та прикладних наукових дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

Засвоєння тем (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та семінарських занять (усне опитування, навчальна дискусія за питаннями семінарського заняття; захист дослідницького проєкту; захист творчого завдання (у тому числі й командна робота);

- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань в ході індивідуальної / групової роботи здобувачів (виконання та захист дослідницького проєкту);

- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (усне опитування, навчальна дискусія за питаннями семінарського заняття; тестування);

- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання (аналіз та розв’язання кейсу; аналітичний огляд);

- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій (виконання та захист дослідницького проєкту; виконання та захист творчого завдання (у тому числі й командна робота);

- оцінювання вмінь та навичок складати схеми, збирати, систематизувати та оброблювати дані (виконання та захист дослідницького проєкту; виконання і захист творчого завдання (у тому числі й командна робота); аналітичний огляд).

При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль. За тему здобувач може отримати від 3 до 12 балів. Максимально здобувач може отримати 60 балів в ході лекційних та семінарських занять та виконання завдань для самостійної роботи.

Підсумковий контроль засвоєння тем навчальної дисципліни в здійснюється по їх завершенню шляхом проведення заліку. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем. Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку: 40 тестових питань закритого типу з однією правильною відповіддю; максимальна кількість балів – 40 (правильна відповідь на одне тестове питання оцінюється в 1 бал).

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота										Разом	Залік	Сума
Розділ 1				Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
3	3	12	8	6	6	9	3	4	6	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії та методи оцінювання навчальних досягнень

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Усне опитування, навчальна дискусія за питаннями семінарського заняття	Висока активність здобувача на семінарському (практичному) занятті, демонстрація засвоєння повного обсягу матеріалу теми, ознайомлення із запропонованими джерелами, уміння робити висновки.	2,5–3
	Середня здобувача на семінарському (практичному) занятті, демонстрація засвоєння неповного обсягу матеріалу теми, ознайомлення із запропонованими джерелами, уміння робити висновки, але здобувач припустився окремих помилок.	1,5–2,4
	Незначна активність здобувача на семінарському (практичному) занятті, демонстрація засвоєння окремих аспектів матеріалу теми, ознайомлення з частиною запропонованих джерел, уміння робити висновки, але здобувач припустився значних помилок.	0,6–1,4
	Неактивність активність здобувача на семінарському (практичному) занятті, демонстрація незасвоєння матеріалу теми, незнайомення чи ознайомення з незначною частиною запропонованих джерел, невміння робити висновки.	0-0,5
Тестування	За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу з однією правильною відповіддю. Правильна відповідь на 1 питання оцінюється в 0,1 бала.	0,1-1
Аналіз та розв'язання кейсу	Правильне розв'язання кейсу відповідно до вимог зрозумілості, повноти, ясності, чіткості; застосовано творчий підхід; здобувач демонструє володіння матеріалів теми; висновки чіткі, вичерпні, логічно узгоджені та впливають зі встановлених фактичних обставин по суті кейсу.	2,5–3
	Розв'язання кейсу відповідно до вимог зрозумілості, повноти, ясності, чіткості, але з незначними помилками; застосовано творчий підхід; здобувач демонструє володіння більшою частиною матеріалів теми; висновки чіткі та логічно узгоджені та впливають зі встановлених фактичних обставин по суті кейсу.	1,5-2,4
	Розв'язання кейсу частково відповідає вимогам зрозумілості, повноти, ясності, чіткості; мають місце суттєві помилки; застосовано творчий підхід; здобувач демонструє володіння частиною матеріалів теми; у висновках допущені логічні помилки, проте висновки впливають зі встановлених фактичних обставин по суті кейсу.	0,6–1,4
	Розв'язання кейсу частково відповідає вимогам зрозумілості, повноти, ясності, чіткості; мають місце суттєві помилки; застосовано творчий підхід; здобувач демонструє володіння частиною матеріалів теми; у висновках допущені логічні помилки, проте висновки	0–0,5

	впливають зі встановлених фактичних обставин по суті кейсу.	
Аналітичний огляд	Змістовна відповідність та повнота аналітичного огляду запропонованій темі; наявність логіко-структурних зв'язків між елементами огляду; демонстрація ознайомлення із всіма запропонованими матеріалами; інформацію подано у вигляді систематизованих стислих висновків-тез.	2,6–3
	Змістовна відповідність та повнота аналітичного огляду запропонованій темі; наявність логіко-структурних зв'язків між елементами огляду з незначними помилками; демонстрація ознайомлення з більшістю запропонованих матеріалів; інформацію подано у вигляді систематизованих висновків з незначними помилками.	2–2,5
	Змістовна відповідність та недостатня повнота аналітичного огляду запропонованій темі; наявність логіко-структурних зв'язків між елементами огляду із значними помилками; демонстрація ознайомлення з частиною запропонованих матеріалів; інформацію подано у вигляді висновків, але з помилками.	1,5–1,9
	Неповна змістовна відповідність та недостатня повнота аналітичного огляду запропонованій темі; наявність логіко-структурних зв'язків між елементами огляду із значними помилками; демонстрація ознайомлення з частиною запропонованих матеріалів; інформацію подано у вигляді висновків, але із значними помилками.	1–1,4
	Часткова змістовна відповідність та неповнота аналітичного огляду запропонованій темі; відсутність або наявність логіко-структурних зв'язків між елементами огляду із значними помилками; демонстрація ознайомлення із незначною частиною запропонованих матеріалів; інформацію подано у вигляді висновків, але із значними помилками.	0,5–0,9
	Незначна змістовна відповідність або невідповідність аналітичного огляду запропонованій темі; відсутність логіко-структурних зв'язків між елементами огляду; демонстрація ознайомлення із незначною частиною запропонованих матеріалів або неознайомлення із матеріалами; інформацію подано хаотично, не у вигляді висновків, або не подано.	0–0,5
Виконання та захист дослідницького проєкту	Змістовна відповідність дослідницького проєкту запропонованій темі та її повне розкриття; формальна відповідність методичним рекомендаціям; демонстрація повного засвоєння знань програмного матеріалу та умінь його застосовувати на практиці при виконанні та захисті дослідницького проєкту; демонстрація вмінь аналізувати та робити висновки, обґрунтовувати власну позицію.	2,6–3
	Змістовна відповідність дослідницького проєкту запропонованій темі та її достатньо повне розкриття; формальна відповідність методичним рекомендаціям з незначними помилками; демонстрація часткового засвоєння знань програмного матеріалу та умінь його застосовувати на практиці при виконанні та захисті	1,8–2,5

	дослідницького проєкту; демонстрація вмінь аналізувати та робити висновки з незначними помилками, обґрунтовувати власну позицію.	
	Часткова змістовна відповідність дослідницького проєкту запропонованій темі та її часткове розкриття; формальна відповідність методичним рекомендаціям із значними помилками або невідповідність; демонстрація часткового засвоєння знань програмного матеріалу та умінь його застосовувати на практиці при виконанні та захисті дослідницького проєкту із суттєвими помилками; часткова демонстрація вмінь аналізувати та робити висновки із суттєвими помилками, обґрунтовувати власну позицію.	1,1–1,7
	Часткова змістовна відповідність дослідницького проєкту запропонованій темі та її часткове розкриття; формальна відповідність методичним рекомендаціям із значними помилками або невідповідність; демонстрація вибіркового засвоєння знань програмного матеріалу та часткових умінь його застосовувати на практиці при виконанні та захисті дослідницького проєкту із суттєвими помилками; допущення суттєвих помилок у вміннях аналізувати та робити висновки, обґрунтовувати власну позицію або невміння аналізувати та робити висновки, обґрунтовувати власну позицію.	0,6–1
	Часткова змістовна відповідність дослідницького проєкту запропонованій темі та її часткове розкриття; формальна відповідність методичним рекомендаціям із значними помилками або невідповідність; демонстрація вибіркового засвоєння знань програмного матеріалу та часткових умінь його застосовувати на практиці при виконанні та захисті дослідницького проєкту із суттєвими помилками; допущення суттєвих помилок у вміннях аналізувати та робити висновки, обґрунтовувати власну позицію або невміння аналізувати та робити висновки, обґрунтовувати власну позицію.	0–0,5
Виконання та захист творчого завдання	Змістовна відповідність творчого завдання темі та її повне розкриття; демонстрація систематизованих та глибоких знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті творчого завдання, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із запропонованими джерелами	2,5–3
	Змістовна відповідність творчого завдання обраній темі та її розкриття; демонстрація систематизованих знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті творчого завдання, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, але з помилками, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами.	1,5–2,4
	Змістовна відповідність творчого завдання обраній темі та її неповне розкриття; демонстрація знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при	0,6–1,4

	виконанні та захисті творчого завдання, вміння інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами.	
	Змістовна невідповідність творчого завдання обраній темі або її неповне розкриття; демонстрація знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті творчого завдання з суттєвими помилками; невміння інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, невміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами або неознайомлення з ними.	0-0,5
Виконання та захист творчого завдання (командна робота)	Змістовна відповідність творчого завдання темі та її повне розкриття; демонстрація систематизованих та глибоких знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті творчого завдання, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із запропонованими джерелами. Наявний самостійний розподіл ролей між учасниками команди і вклад кожного у виконання творчого завдання; презентація творчого завдання відповідно до розподілених ролей.	3,5-4
	Змістовна відповідність творчого завдання обраній темі та її розкриття; демонстрація систематизованих знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті творчого завдання, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, але з помилками, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами. Наявний розподіл ролей між учасниками команди, проте нерівномірним є вклад кожного у виконання творчого завдання; презентація творчого завдання не у відповідності до розподілених ролей або одним здобувачем.	2,3-3,4
	Змістовна відповідність творчого завдання обраній темі та її неповне розкриття; демонстрація знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті творчого завдання, вміння інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами. Наявний розподіл ролей між учасниками команди, проте нерівномірним є вклад кожного у проведення творчого завдання або розподіл ролей відсутній; презентація творчого завдання не у відповідності до розподілених ролей або однією здобувачем.	1-2,2
	Змістовна невідповідність творчого завдання обраній темі або її неповне розкриття; демонстрація знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на	0-0,9

	практиці при виконанні та захисті творчого завдання з суттєвими помилками; невміння інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, невміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами або неознайомлення з ними. Наявний розподіл ролей між учасниками команди, проте нерівномірним є вклад кожного у проведення творчого завдання або розподіл ролей відсутній; презентація творчого завдання не у відповідності до розподілених ролей або однією здобувачем або відсутність презентації.	
Підсумковий контроль (тестування)	Здобувач правильно відповів на всі тестові питання.	40
	Здобувач правильно відповів на не менш, ніж 75 % тестових питань.	30–39
	Здобувач правильно відповів на не менш, ніж 50 % тестових питань.	20–29
	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 25 % тестових питань.	10–19
	Здобувач правильно відповів на менш, ніж 25 % тестових питань.	1–9
	Здобувач не відповів на жодне з тестових питань.	0

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Горбунова В. В. Психологія командотворення: ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 38 с.
2. Зленко А. М., Ісайкіна О. Д. Тімблдінг як управлінський інструмент для побудови професійної команди. *Економічний вісник університету*. 2020. Випуск 47. С. 52–59. URL: <http://ephseir.uhsp.edu.ua/bitstream/handle/8989898989/5416/11.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 20.08.2022).
3. Кучеренко А. Тімблдінг як інноваційний метод ефективного розвитку колективу. *Науково-методичний, інформаційно-освітній журнал*. 2022. № 1(92). С. 98–104. URL: <https://september.moippo.mk.ua/index.php/sept/article/view/194/163> (дата звернення: 20.08.2022).
4. Нежинська О. О., В. М. Тименко. Основи коучингу : навчальний посібник. Київ ; Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 220 с.

5. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н.В. Основи лідерства : електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с. URL: https://dut.edu.ua/uploads/1_2161_63367800.pdf (дата звернення: 20.08.2022).
6. Психологічний тренінг «Створення команди» : посібник / С. О. Чижевський, І. І. Приходько, О. О. Колесніченко та ін. / За заг. ред. генерал-майора Я. Б. Сподара. К. : Друкарня ІВЦ НГУ, 2016. 20 с.
7. Психологія тимбілдингу : навчальний посібник / Романовський О. Г., Шаполова В. В., Квасник О. В., Гура Т. В. ; за заг. ред. Романовського О. Г., Калашникової С. В. Харків : «Друкарня Мадрид», 2017. 92 с. (дата звернення: 20.08.2022).
8. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство : навч. посібн. /за наук. ред. Л. М. Сергеевої. Івано-Франківськ. «Лілея-НВ». 2015. 296 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/77285/3/Taraniuk_Liderstvo.pdf (дата звернення: 20.08.2022).
9. Сукурова Н. М., Труш М. С., Гусєва О. Ю., Воскобоева О. В. Економічна етика та командоутворення : навчальний посібник. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2021. 150 с.
10. Теорія і практика формування лідера : навчальний посібник / О. Г. Романовський, Т. В. Гура, А. Є. Книш, В. В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/31806/1/Romanovskyi_Teoriia_i_praktyka_formuvannia%20lidera_2017.pdf (дата звернення: 20.08.2022).
11. Dyer W. G. Jr., Dyer J. H. Beyond Team Building: How to Build High Performing Teams and the Culture to Support Them. 2019. 256 p.
12. Maxwell J. C. The 17 Indisputable Laws of Teamwork: Embrace Them and Empower Your Team. Kindle Edition. HarperCollins Leadership. 2013. 290 p.

Допоміжна література

1. «Управління проектами» : навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації: «Менеджмент і а» / Уклад.: Л. Є. Довгань, Г. А. Мохонько, І. П. Малик. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/19481/1/DMM_UP_2017.pdf (дата звернення: 20.08.2022).
2. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології : лекції. Черкаси : Брама-Україна, 2010. 224 с.
3. Кононенко І., Сушко Г. Формування команди проекту з розробки інформаційно-комунікаційних технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Том 73. № 5. С. 307–322.
4. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій / укладачі: К. В. Таранюк, Я. В. Кобушко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 175 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/77285/3/Taraniuk_Liderstvo.pdf (дата звернення: 20.08.2022).
5. Менеджмент і адміністрування : підручник для бакалаврів / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., доц. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запудряк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчик Л.Л. Чернівці : 2022. 320 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/4882> (дата звернення: 20.08.2022).
6. Муха Р. А. Команда, її сутність та особливості розвитку. *Ефективна економіка*. 2015. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4253> (дата звернення: 20.08.2022).
7. Розвиток лідерства. Л. Бізо, І. Ібрагімова, О. Кікоть, Є. Барань, Т. Федорів ; за заг. ред. І. Ібрагімової. К. : Проект «Реформа управління персоналом на державній службі в Україні», 2012. 400 с.

8. Ярмолюк Д. І., Хлуп'янець Д. І., Яблонська І. В. Тимбілдинг як один з ефективних методів управління персоналом. *Призаовський економічний вісник*. 2020. Випуск 3(20). С. 152–156. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/3_20_ukr/29.pdf (дата звернення: 20.08.2022).
9. Dyer W. G. Jr., Dyer J. H., Dyer W. G. *Team Building: Proven Strategies for Improving Team Performance* / 5th edition. Jossey-Bass, 2013. 304 p.
10. Grisham T., Walker D. Cross-cultural leadership. *International Journal of Managing Projects in Business*. 2008. № 1(3). P. 439–445. URL: https://www.researchgate.net/publication/235304889_Cross-cultural_leadership (Last Accessed: 20.08.2022).
11. Miller B. *Quick Team-Building Activities for Busy Managers: 50 Exercises That Get Results in Just 15 Minutes* / Second edition. AMACOM, 2015. 200 p.
12. Otten H. *101 Teambuilding Exercises: To Improve Cooperation and Communication*. Independently published, 2020. 414 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Тренінг «Ефективне лідерство та командоутворення». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=I7Jlh76kCA4> (дата звернення: 20.08.2022).
2. 1.5.6. Командоутворення та лідерство ► Курс “Кращі практики управління медичним закладом”. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Wkq5CBduQF4> (дата звернення: 20.08.2022).
3. 1.6.7. Комунікація ► Курс “Кращі практики управління медичним закладом”. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IOCLQH7pv2Q> (дата звернення: 20.08.2022).
4. Koschmann M. A. *Teamwork Skills: Communicating Effectively in Groups*. Coursera : web-site. URL: <https://www.coursera.org/learn/teamwork-skills-effective-communication> (Last Accessed: 20.08.2022).
5. *Teamwork and Creativity*. Coursera : web-site. URL: <https://www.coursera.org/learn/teamwork-and-creativity> (Last Accessed: 20.08.2022).

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непереборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію або запровадження військового стану)

В умовах дії карантинних обмежень або запровадження військового стану освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання, а саме: дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom (<https://us05web.zoom.us/j/4115712639?pwd=YWpJQ3VCSmQwRFdMRfZrakVwaWZCdz09>, ідентифікатор конференції: 411 571 2639, код доступу: 620976) проводяться всі лекційні та практичні (семінарські) заняття, а також завдання для роботи на практичних (семінарських) заняттях та самостійної роботи виконуються на платформі moodle (<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5795>).

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни «Міжнародне інформаційне право»

Дію робочої програми продовжено: на 20_____/20_____н. р.

Заступник декана_____факультету з навчальної роботи

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

«____»_____20____р.

Голова науково-методичної комісії_____факультету

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

«____»_____20____р.